

TERTIVS TOMVS.
MVSICI OPERIS, HARMO-
NIARVM QVATVOR, QVINQVE, SEX, OCTO
ET PLVRIVM VOCVM, QVAE EX SANCTO CATHOLICAE
ECCLESIAE VSV ITA SVNT DISPOSITAE, VT
omni tempore inferuire queant.

Ad Dei Opt: Max: laudem, & Ecclesiae sanctae decus.

AUTHORE

Jacobo Händl.

PRAGAE, TYPIS NIGRINIANIS. Anno M. D. LXXXVII.
CVM GRATIA ET PRIVILEGIO SAC. CAES. MAIEST:

AMPLISSIMIS CONSVL-
BVS, SENATORIBVS, PATRITIIS, CIVIBVS
MECOENATIBVS EXIMIIS
IACOBVS HÄNDL S. D.

Værenti mihi cuinam tertiam hanc, propositi sen-
simque lucem aspicientis operis, partem labore neq;
breui neq; leui ad calcem perductam, nuncuparem;
vester, Grauißimi Prudentißimiq; viri Ciuitatum
fulcra & columnæ ordo occurrit. Sciunt nimirum
ex vobis non pauci, cuinam me studio ab ineunte æta-
te dedidi, quid hæcenus & coxerim & tractarim si non omnes certè per
multi nouerunt. Musicam vnam ex omnibus artibus liberalibus ad-
legi in qua & annos collocarem ac tererem, & vires consumerem & o-
mnes meas post Deum cogitationes conijcerem. Hanc didici, hausi &
penè suxi puer, hanc colo adolescens, hanc si vita superstes fuerit orna-
bo senex, hanc nec yiuus deferam, nec mortuus. Vitam enim illam

8 ij

omnibus bonis circumfluentem spero illucq; adspirō vbi magnus ille & solennis DEI Chorus cum sit ecquæ ibi Musica non deest. Meministis reor, quos superiorum partium adsciuerim patronos, tertiant vestram esse cupio, qui mea aliqua iam pridem expetistis, & quæ fragmenta hinc inde captare scrutari atq; colligere potuistis chara vobis fuisse accepis; qui Ciuitates & Respublicas sic administratis ut Musica tanquam laborum ciuiliūq; molestiarum condimento vtamini. In Bohemia Morauia. Silesia, quascunque vidi & obiui Vrbes omnes Musicæ non tantum beneuolas, sed quasi deuotas comperi, quam ipsi Senatores & Ciues cum intra parietes clam tum in domo Dei palam exercent celebrantq;. Accipite ergo Viri ornatissimi, hilari mente quod propensissima voluntate exhibeo, Optoq; vt hic vigiliarum mearum vobis a me iamdiu animo destinatus fructus sapiat, Valete & Gallo, quod hætenus fecistis, fauere & adesse pergite. Pragæ D. Michaeli summo Ecclesiæ tutori sacro die, Anno M. D. LXXXVII.

Instructio ad Musicos.

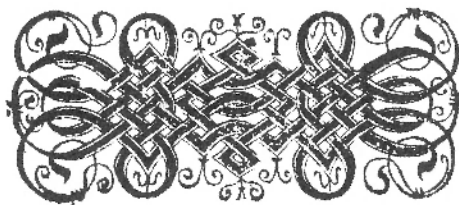
*P*auca ad vos, musices studiosi cultores, habeo de Lucubrationis mea ratione, & de nonnullorum querela. Et querela quidem ea est, me nonnunquam partium multitudine in plerisque templis cantorum paucitatem, quæ ijs canendis numero par non sit, eludere. At verò cum vix vlla sit ciuitas paulo celebrior, in qua non tibicines alantur, vix etiam vllus Chorus organo sit destitutus, si cantorum paucitati organa subueniant, & instrumenta, non video meis incantionibus tantam partium copiam, quam non illi vocum multitudine iucundissima consequantur, præsertim cum, si cantores, ac reliqui duo ordines singuli suum Chorum tuebuntur, facies quedam videbitur Leuitarum qui, auctore Salomone & tubis, & voce, & cimbalis, & citharis, & diuersi generis Musicorum concinebant. Ratio porro à me illa seruata est, vt, sicut ab Ecclesiæ ordine, quem semper optimum iudicauis, nusquam recessi, neq; in posterum recessurus sum, ita ex ipsius verbis ea delegerim, quæ ad cantum & ad dies sacros accommodatissima putauissem. nam ex.

ij

empli causa pro ijs, quæ ex Biblijs, & Prophetis toto anno proponuntur, ego quæ ex omnibus selectissima quolibet die fuerunt, cantui segregavi. Præterea cum Ecclesia Sabbatho ante Septuagesimam, omisso Alleluia, canat, *Media vita in morte sumus*; ego neq; in isto cantico Ecclesia vestigia reliqui, & quod tempus ipsum postulabat, hac mutata interferui, *Domine quando veneris*: Scio quod redemptor: Patres qui dormitis: & *Audi tellus*: Cum alijs horum similibus. Adhuc eidem parti, siquidem de pœnitentia agit, interposui ea, quæ Ecclesia in Autumno canit: ut, ex lib: *Ludith*, *Tribulationes ciuitatum audiui*: Nos alium Deum nescimus præter Dominum: & plura his non dissimilia: quæ inde non diffiulter peti possunt. De lib: *sapientia* nihil extra Aduentum posui; quod in Aduentu sapientia dies festus ab Ecclesia celebretur. Quare, quæ ex illis etiam alijs anni temporibus canuntur, hinc accersenda sunt. De Psalmis nihil dico: nam, ut eos Ecclesia omnibus festis diebus adhibet, ita, ubi opportuni fuerunt, ab ijsdem nullo vnquam tempore abhorruui. Sed de ratione mea satis, etiam de querela. Restat, ut vos, qui in adibus sacris

Symphonia

Symphonia præstis, obtestor, singula ut suis temporibus accommodetis, neue confusione, quæ in domo Dei occurreret, locum vlla ratione faciatis. quod illic forte videtur deesse, alibi resarciatur. Quadam etiam istis in libris à me sunt peritioribus scripta: ea velim à plerisq; æquius iudicari, ac tum ab ijsdem cani cum fuerint maiorem peritiam, & in re Musica maius artificium nacti. At qui hæc omnia ad nullam meam, sed ad vnius Dei immortalam gloriam spectent. His bene valete.

Index Harmoniarum tertij Tomi. DE SANCTA TRINITATE ET DE CORPORE CHRISTI.

OCTO VOCVM, Duobus Choris.

- I. Duo Seraphin clamabant. }
II. Gloria tibi Trinitas- } 2. Cantus. 2. Altus. 2. Tenor. 2. Bassus.
III. O Beata Trinitas. Ad æquales. }

SEPTEM VOCVM.

- III. Te Deum laudamus. 2. Cantus. 2. Altus. 2. Tenor. 1. Bassus.

SEX VOCVM.

- V. Benedicamus patrem & filium: } 2. Cantus. 1. Altus. 2. Tenor. 1. Bassus.
VI. Sancta Trinitas, vnus Deus. }
VII. Laus & perhennis gloria Deo. 1. Cantus. 2. Altus. 1. Tenor. 2. Bassus.
VIII. Te Deum patrem ingenitum. Ad æquales. 1. Can. 2. Altus. 2. Tenor. 2. Bassus.
IX. O sacrum conuiuium, in quo: 2. Cantus. 1. Altus. 2. Tenor. 1. Bassus.
X. Homo quidam fecit cœnam. Ad æqua. 4. Tenor. 1. Superior. 1. Inferior.
XI. In voce exultationis resonent epulantes. 2. Cantus. 1. Altus. 2. Tenor. 1. Bassus.
XII. Ego sum panis vitæ, qui de cœlo. 1. Cantus. 2. Altus. 2. Tenor. 1. Bassus.

✻ ✻

QUINQUE VOCVM.

- XIII. O beata Trinitas, tibi laus. 2. Cantus. 1. Altus. 1. Tenor. 1. Bassus.
XIII. Benedictus Deus pater: cum 2. parte. }
XV. Gloria tibi Trinitas. Ad æquales. }
XVI. Verbum caro panem verum. cū 2. parte. } 1. Cantus. 1. Altus. 2. Tenor. 2. Bassus.
XVII. Ego sum panis viuus: cum 2. parte. }
XVIII. Qui manducat meam carnem: Ad æquales. }

QUATVOR VOCVM.

- XIX. O beata Trinitas cœqualis vna Deitas.
XX. Benedicta sit sancta creatrix.
XXI. O Veneranda Trinitas. Ad æquales. Suprema vox ad placitum.
XXII. O sacrum conuiuium. Ad æquales.
XXIII. O salutaris hostia quæ cœli pandis ostium.
XXIII. Te Deum laudamus, in duos Choros distributum.

OCTO VOCVM. Duobus Choris.

- XXV. Ave verum corpus natum de Maria Virgine.
XXVI. Dominus Iesus in qua nocte tradebatur: cum secunda parte.

De sancta & indiuidua Trinitate.

Octo Vocum.

I.

Cho: I. Cantus.

Vo Seraphin clamabant, clamabant, alter ad alterum,
ij Sanctus, ij San-ctus, Dominus Deus Sabaoth, ij
Plena est omnis terra gloria e- ius, ij
Sanct' San-ctus, San-ctus, Dominus Deus Sabaoth, ij Plena est
onis terra gloria e- ius, ij gloria e- ius

Quatuor Vocum, duobus Choris diuisum ac dispositum.

Chori I.

XXIII.

Altus.

E Deum laudamus, te Dominū confitemur. Te æternū:
Tibi omnes Angeli, tibi cœli & vni- uersa potesta- tes. Tibi Cheru:
Sanctus. Sanct' Sanctus Dominus Deus Sab- baoth. Pleni fu: TE
gloriosus Apostolorum chorus. Te pro: TE martyriū can- didatus lau-
dat exercitus. Te per: PAtre immensæ maie- statis. Veneran. SAnctum